

MODA SOSTENIBLE:

TENDÈNCIA O FUTUR DE LA MODA?

NAP

TREBALL DE RECERCA
CURS 2021-2022
2N BATXILLERAT

ÍNDEX

01 INTRODUCCIÓ 7

OBJECTIUS, METODOLOGIA I ESTRUCTURA

02 APROXIMACIÓ TEÒRICA 9-22

2.1 CONCEPTE DE MODA, FAST FASHION I SLOW FASHION 11

2.2 ELS DOS GRANS TRETS DE LA MODA SOSTENIBLE 12

TEIXITS 13-14

TINTS 15-16

MÈTODES 17

2.3 ENTREVISTES A DISSENYADORES DE MODA 18-21

03 PART PRÀCTICA 23-56

3.1 CREACIÓ D'UNA COL·LECCIÓ DE MODA SOSTENIBLE 25-40

CONCEPTE 27

MOODBOARD 28

PALETA DE COLORS 29

REFERENTS 30-31

DESENVOLUPAMENT DE LES IDEES: ESBOSSOS 32-35

INVESTIGACIÓ DE MATERIALS 36-37

COL·LECCIÓ DEFINITIVA 38-39

3.2 PLA DE LES PECES CONFECCIONADES 41-56

FITXES TÈCNIQUES 43, 46, 49

PATRONATGE 44, 47, 50

CONFECCIÓ 45, 47-48, 50-51

FOTOGRAFIES DE LES PECES 53-56

04 CONCLUSIONS 57

05 FONTS CONSULTADES 59, 60

INTRODUCCIÓ

OI

OBJECTIUS, METODOLOGIA I ESTRUCTURA

L'objectiu principal d'aquest treball de recerca i, per tant, d'aquesta investigació que s'ha convertit en un projecte personal, és el d'aconseguir crear una col·lecció de moda, seguint tots els processos que duu a terme un dissenyador/a de moda, i especialment entendre i donar a conèixer la importància que una col·lecció de moda ha de tenir actualment i en un futur proper per no perjudicar el nostre entorn tan proper com llunyà.

Amb aquest treball vull aprendre, investigar, i conèixer les bases que necessito per tal de fer arribar als altres la meua manera de veure el que ens envolta i, sobretot, un nou concepte de moda, la moda sostenible.

Es partirà del concepte d'una moda sostenible: des de la investigació d'aquesta (criteris, conceptes, etc.), passant per la seva antítesi, la *Fast Fashion*, tot valorant la indústria de la moda i acabant per la creació d'una col·lecció de moda de 4 looks i un total de 9 peces sostenibles. Es farà tot seguint els passos necessaris des de la investigació, juntament amb entrevistes a dissenyadores de moda, fins a la producció artística de les peces de roba a presentar.

La indústria de la moda sempre m'ha creat interès tot i que la moda ha canviat molt durant els darrers anys i han aparegut o s'han desenvolupat nous conceptes de moda. I malgrat el mal estat del medi ambient i tota la contaminació que el causa, he considerat necessari crear una col·lecció de moda sostenible, de la qual veritablement, no en tenia gaire coneixença: en què es basa, què es necessita per a una moda sostenible, etc. . I és per aquest motiu que he considerat necessari crear, en primer lloc, un marc teòric sobre el qual desenvolupar aquest estudi i una part pràctica amb el procés creatiu que s'ha hagut de portar a terme.

APROXIMACIÓ
TEÒRICA

02

2.1

CONCEPTE DE MODA, FAST FASHION I SLOW FASHION

Què és la moda? El diccionari de l'Institut d'Estudis Catalans diu el següent: *Ús passatger que regula, segons el gust del moment, la manera de vestir-se, de viure, etc.* Per tant, la moda, és només un corrent que ens dicta com vestir segons el moment en què vivim i que quedarà obsolet? Bé, per a mi, la moda és com transformem la nostra forma de ser en un estil exterior, en un llenguatge que serveix per donar a conèixer als altres la nostra personalitat ja que cadascun de nosaltres tenim aquesta necessitat de llibertat.

En els nostres dies, la indústria de la moda s'ha vist afectada pel *Fast Fashion*, un sistema de producció i consum que busca oferir un producte inspirat en les últimes tendències amb un cost baix de producció i vendre'l amb un preu barat, fets que animen a un consum massiu per tal d'augmentar els seus beneficis. Empreses que es troben immerses en una frenètica competició per assegurar-se de treure les últimes tendències de les passarel·les abans que la seva competència, i que tenen una durada molt curta i es renoven en poques setmanes. Aquestes empreses són, per exemple, Zara, H&M, Mango, entre d'altres.

La indústria tèxtil és molt potent a escala mundial, dona feina a uns 300 milions de persones i mou trilions de dòlars anuals. La roba suposa un 60% del volum total d'aquesta indústria que, en els darrers anys, ha duplicat la seva producció a causa de l'ascens de les classes mitjanes. És un mercat governat per les grans companyies internacionals, on tan sols 20 empreses es reparteixen el 97% dels beneficis d'aquesta indústria. La pressió per produir d'una manera àgil, ràpida i a baix cost recau sobre la cadena de producció: l'incident de Rana Plaza al 2013, on una fàbrica que produïa per conegudes firmes internacionals es va ensorrar sobre més de 2.000 treballadors, va posar tot el sector de la moda en el punt de mira. A més, part dels compradors actuals ja no només es fixen en el producte que volen adquirir, sinó en l'impacte que té aquest en el medi ambient i en la societat, i són consumidors que demanen més transparència.

La indústria de la moda és una de les que produeix més danys al planeta. Només el transport de mercaderies ja causa més pol·lució que qualsevol altra activitat econòmica. Confeccionar una peça de roba en un taller i la resta en altres, sumat a l'exportació cap a les àrees de consum a Occident d'aquesta roba, representa una emissió de gasos considerablement grotesca, i confeccionar peces sintètiques, que no són d'origen natural, com el polièster, exigeixen l'ús del petroli i un llarg procés de descomposició. A més, el seu procés de producció és químicament molt intensiu en fer servir tints i blanquejants.

La majoria de persones que treballen per marques de *Fast Fashion* en països subdesenvolupats són explotades per les empreses, i els governs ofeguen la possibilitat d'exercir drets fonamentals als seus habitants, dificultant l'acció de sindicats i augmentant el volum de treball per fer d'aquestes persones màquines gratuïtes.

El *Slow Fashion* o moda sostenible neix com a resposta al *Fast Fashion*, per combatre aquest malbaratament de recursos a tots els nivells de la moda de *low cost* i posar remei a les conseqüències que podrien ser ineludibles.

La moda sostenible ha de ser ètica per a la societat i ecològica per al medi ambient. La roba tarda dècades a descompondre's i pot acabar al mar en forma de microplàstics en el cas de teixits sintètics. En canvi, la roba biodegradable es descompon amb més facilitat.

Tot i que alguns ho qualifiquen d'una tendència passatgera, algunes de les empreses de *Low Cost* comencen a incorporar aquesta moda sostenible que no es basa simplement en l'ús d'elements naturals per a la manufactura, sinó que també passa per la innovació en els procediments i els processos cada vegada més eficients: Zara, Oysho, Massimo Dutti i Pull&Bear han llançat col·leccions que aposten per la sostenibilitat usant matèries com el cotó orgànic.

2.2

ELS DOS GRANS TRETOS DE LA MODA SOSTENIBLE

Com he dit, la moda sostenible ha de ser ecològica i ètica per a la societat, però què és la moda ecològica i la moda ètica?

La moda ecològica és una demanda i un canvi positiu cap a un model sostenible. Per crear moda no cal destruir el medi ambient. És més simple del que sembla. Cal evitar tots els tòxics i substàncies químiques perilloses com pesticides, parasiticides, additius, metalls pesants o detergents en aigua, sòl i aire. També cal tenir en compte que els tòxics s'absorbeixen a través de la pell. Els teixits orgànics eviten al·lèrgies i reaccions cutànies. Per evitar-ho, tots els materials han de ser ecològics o reciclats. Si mengem ecològic, també hem de tenir coherència a l'hora de vestir-nos. I finalment, per reduir la petjada de carboni, cal reduir la distància entre el productor i el consumidor. Els petits tallers de confecció, conscients de la nova demanda de roba orgànica, busquen recursos respectuosos amb el medi ambient. La mercatologia verda o màrqueting verd és màrqueting ambiental i ecològic. És l'habilitat de les empreses per difondre els beneficis de consumir productes ecològics.

I la moda ètica vetlla pels drets dels treballadors segons els estàndards occidentals i salaris justos per a tota la cadena, des del pagès fins a l'empaquetat. El comerç just té present a tota la comunitat on es produeix i té cura dels drets de les persones, una vida digna i el seu entorn. Els vegans tampoc conceben com a moda ètica, els productes elaborats amb recursos d'origen animal encara que no se sacrifiqui l'animal, com el cas de la llana o la seda.

Darrere de la moda hi ha massa contaminació, explotació de recursos i explotació personal. Per tant, una peça pot ser ètica, però no ecològica. Pot ser ecològica, però no ètica. Pot ser ecològica i ètica però estar fabricada a milers de quilòmetres. Així que l'elecció no és fàcil i només la que ho compleixi tot, serà completament sostenible. La moda responsable o moda conscient és aquella que facilita el consum responsable (consumir menys i de forma sostenible).

No hi ha un factor clau que determini quan una peça és sostenible o no, però sí que hi ha uns principis que la gran majoria de marques sostenibles tenen en comú: els materials de la moda sostenible han de ser recursos sostenibles. Sona obvi, però és el punt clau perquè la confecció, la producció i el residu no perjudiquin el planeta ni els treballadors del procés. El comerç responsable i just ha de ser un pilar de moda slow; tots els participants a la cadena de producció han de tenir un salari digne i sense discriminació de gènere. Qualitat per sobre de quantitat. Un dels problemes del fast fashion és la seva alta rotació de peces i la baixa qualitat. En canvi, la moda sostenible aposta per peces de més qualitat i durada. Si l'objectiu és una moda sostenible, és millor que una peça duri tres anys que no pas tres peces en durin un. Millor el comerç local que un excés de globalització. Un punt que moltes marques sostenibles estan tenint en compte és quan es desplaça el producte des del proveïdor fins al client final, ja que com més baixa sigui la distància, millor, ja que s'emetrà menys CO₂. Pel que fa al *packaging*, aquest no és un principi que compleixin totes, però cada cop és més important. No serveix de res vendre una peça sostenible i que el *packaging* estigui ple de plàstic que acabarà al mar.

TEIXITS

En una indústria de la moda com l'actual, que en general ha desenvolupat addicció a la *fast fashion*, els teixits són molt importants ja que són com una brossa duradora enorme.

Els materials com el polièster, el spandex i el niló contaminen i tarden de 20 a 200 anys a descompondre's, així que cal buscar altres alternatives més sostenibles.

Els teixits més comuns i que s'utilitzen més per a una moda sostenible són:

COTÓ ORGÀNIC

El cotó és la fibra tèxtil natural més utilitzada al món. Cal tenir en compte que la indústria del cotó representa quasibé la meitat del consum mundial en fibres tèxtils. Les propietats del teixit son: absorbeix la humitat i expulsa la calor corporal, tenyeix bé, no genera electricitat estàtica, és aïllant i suporta altes temperatures.

TEIXITS NO NATURALS RECICLATS

El polièster, plàstic que més es produeix al món, és un material que es pot reciclar sense cap problema. Del plàstic vénen molts tipus de teles: niló, organassa, pell sintètica, *dimout*, *blackout*. Es reaprofiten ampolles de plàstic i materials industrials que es fonen per crear partícules que es convertiran en fil per a la fabricació de teixit. La base dels teixits reciclats és que per fabricar-los es fa servir menys energia i es produeixen menys emissions de gasos nocius.

LLANA ORGÀNICA

La llana és una fibra natural obtinguda a partir del pèl d'alguns animals i utilitzada habitualment per a fer teixits, especialment per abrigar-se del fred.

SEDA

Fibra natural d'origen animal produïda per alguns insectes. Té una textura suau i llisa, no relliscosa, a diferència de les teles sintètiques. És de tacte sec, esplendor natural, bona absorció de la humitat, té bones característiques de caiguda, una alta resistència i és hipoalergènica.

BAMBÚ

És un teixit biodegradable i antibacterià. A més, el bambú té una qualitat que protegeix de les radiacions ultraviolades del sol, té propietats antial·lèrgiques i no irritants per a la pell i és un regulador termal: càlid a l'hivern i fresc a l'estiu.

LLI

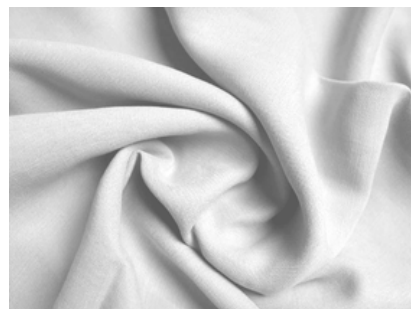
La tela de lli és un teixit d'alta qualitat, ja que és de fibra natural reciclable i sostenible pel seu cultiu ecològic, sense pesticides ni fertilitzants, perjudicials pel medi ambient, ja que és molt resistent a les plagues. Té molts usos gràcies a la seva resistència i gran versatilitat. Es considera un teixit força luxós, a més d'elegant, i transmet una gran sensació de frescor.

TENCEL O LYOCELL

TENCEL® és una fibra lyocell de marca registrada que prové de la polpa de l'arbre d'eucaliptus. És una fibra cel·lulòsica d'alta tenacitat, que dóna propietats d'alta resistència al teixit. Els arbres creixen en granges sustentables certificades pel Forest Stewardship Council (FSC).

Els beneficis de l'ús de TENCEL lyocell inclouen el coneixement i la sostenibilitat de l'origen de la polpa de fusta i l'ús de químics i solvents no tòxics al processament de la fibra.

CUPRO

Fibra suau amb una gran durabilitat, semblant al lyocell o tencel, i també similar al tacte de la seda, és perfecta per a persones amb al·lèrgies a determinats teixits acrílics o de polièster, és antiestàtic, no produeix electricitat estàtica que es genera amb les teles de fibres químiques, per això és transpirable i deixa que el cos desenvolupi les seves funcions vitals amb normalitat, és fresc i eficaç per a l'estiu quan les temperatures augmenten i regula la temperatura corporal en els mesos de més fred.

MYLO™

És una alternativa de cuir suau, substancial i sostenible feta de miceli, el sistema arrel subterrani infinitament renovable dels bolets. Notablement semblant als productes animals amb menys impactes ambientals, tampoc es basa en petroli, a diferència de la majoria de les opcions sintètiques actuals, la qual cosa significa que es poden mantenir més combustibles fòssils al sòl i es diposita menys plàstic als abocadors i als oceans. La inventora n'és Bolt Threads.

PIÑATEX

Piñatex és una marca de cuir vegetal fabricat a partir de les fibres de la fulla residual de la pinya. La producció no requereix l'ús de terreny addicional, ni d'aigua, pesticides o fertilitzants. A més, les deixalles de Piñatex poden generar una biomassa, reutilitzable com a fertilitzant, que proporciona ingressos addicionals als agricultors de la fruita. Es poden elaborar diferents objectes amb aquest nou cuir.

TINTS

La indústria tèxtil és una de les grans contaminants del planeta, no només pels seus nivells de producció en constant creixement, sinó també pels productes químics i tints sintètics que utilitza.

El tint natural té múltiples beneficis, i és clau en el desenvolupament de la moda sostenible a llarg termini, que és reduir el malbaratament i limitar el dany innecessari al medi ambient. Per aquesta raó els tints naturals estan començant a ser adoptats per importants empreses i marques, ja que creen roba conscient, sostenible i única en termes de tonalitats i intensitat de color, són saludables i segurs, es poden fer servir per donar una segona vida a peces velles, redueixen la quantitat de rebuig quan es combinen amb teles orgàniques, permeten el reciclatge de deixalles de menjar i compost, i eliminen el risc de contaminació per substàncies químiques (a l'aigua, el sòl, etc.).

Hi ha tres tipus de tints naturals segons la procedència:

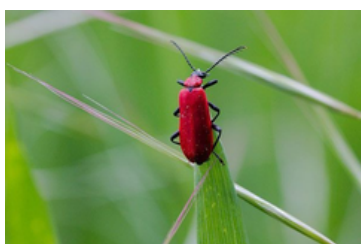
- D'elements vegetals, plantes, arbres i arrels és possible obtenir tints de diferents colors. Aquests colorants i pigments serveixen per donar color d'una forma natural i no agressiva, i són els més populars dins del conjunt dels tints naturals, són fàcils d'obtenir i es troben en molts colors.

- Tints minerals, ens proporcionen colors intensos i de vegades amb reflexos metàl·lics. Encara que alguns dels minerals usats històricament per tenyir poden arribar a ser tòxics, actualment es fabriquen i comercialitzen tints minerals completament segurs destinats a la seva aplicació en teixits, materials i fins i tot la pell.

- Tints d'origen animal, l'ús d'insectes i invertebrats com a matèria primera per a l'elaboració de tints és una pràctica ancestral, que encara avui continua sent emprada per nombroses comunitats indígenes del món, en el tenyit dels teixits artesanals.

Per a fer tints naturals a casa, és tan fàcil com bullir els ingredients amb aigua per crear el color i llavors afegir-hi sal o vinagre perquè al rentar la tela tenyida no marxi el tint. Per aconseguir diferents colors es fan servir diferents ingredients, per exemple:

GROC

TARONJA

ROSA

VERMELL O VERMELL-PORPRA

LILA

BLAU

VERD

MARRÓ

NEGRE

Únicament les que estan fetes de fibres naturals com el cotó, la seda, la llana o el lli es poden tenyir amb tints naturals. No totes les teles es tenyeixen fàcilment amb materials naturals i segons el tipus de teixit que s'escull, el resultat del color pot ser diferent.

MÈTODES; COM A CONSUMIDORS, COM PODEM MARCAR LA DIFERÈNCIA?

És complicat vestir una moda 100% sostenible tenint en compte els conceptes que he mencionat abans, que la descriuen. Però per endinsar-te en aquest món de la moda sostenible hi ha moltes alternatives. Com per exemple:

CREAR UN ARMARI CÀPSULA

Es pot iniciar amb 25-30 peces, la majoria bàsiques, de bona qualitat, que combinades estratègicament es puguin usar amb més freqüència i serveixin en diverses ocasions, per exemple, una camisa blanca, vestit negre, etc. Així mateix, les peces en bon estat que no encaixin en aquest poden donar-se o vendre's com a indumentàries de segona mà.

COMPRAR MODA LOCAL O DE PETIT COMERÇ

No només incentivem l'economia nacional, sinó que també propiciem l'estalvi d'energia; evitem l'ús a escala de combustibles fòssils, emprats en la distribució; i estimulem el talent regional.

En general tindran materials molt més tradicionals i sostenibles. Els materials ecològics són una garantia que el producte sigui sostenible encara que no sapiguem el seu origen de producció, condicions en què es va fabricar, etc.

VESTIR ROBA DE SEGONA MÀ

D'aquesta manera evitem que moltes peces no acabin al mar. Encara que la major part d'aquestes són de marques *Fast Fashion*.

EVITAR L'ÚS DE PELLIS ANIMALS

Aquestes, a més d'atemptar contra la fauna del planeta, exigeixen, dins dels diversos processos, l'ús de químics que fomenten la contaminació de l'aigua, l'aire i els sòls, com són els solvents pesticides, el sulfur de sodi, entre d'altres.

MÈTODE *UPCYCLING*

Consisteix a donar-li una nova vida a una peça que ja no utilitzem.

És òptim per treure més benefici de les coses, ja que promou la transformació o reformació d'aquestes, amb l'objectiu de donar-los una segona oportunitat. De manera que es prolonga la vida d'un article que es considerava deteriorat o sense ús. No només es pot fer amb la roba, sinó també amb articles tecnològics, recipients, etc.

INVERTIR EN PECES DE GRAN QUALITAT

Resulten una mica més costoses, però se'ls pot donar una vida útil llarga i profitosa en comparació amb les de *low cost*, que estan pensades perquè durin menys i siguin reemplaçades ràpidament. Això no només és poc amigable amb el medi ambient, sinó que a llarg termini també afecta la butxaca. Aquestes peces han de ser, preferiblement, de tèxtils sostenibles, que sigui durable i que es pugui combinar amb qualsevol altra peça.

2.3

ENTREVISTES A DISSENYADORES DE MODA

Per veure les diferents opinions sobre si la moda sostenible perdurarà en les nostres vides al llarg del temps, he entrevistat tres dissenyadores de moda per poder conèixer els seus punts de vista i poder comparar les respostes i arribar a una conclusió.

MARTA PRAT CAMPS, 28 anys

Va fer batxillerat artístic a l'Eart de Vic, quan va acabar va fer una diplomatura en disseny de moda a l'ICM (Institut Català de la Moda) i finalment un Postgrau en especialització de Roba interior, corseteria i bany. Actualment, treballa en una empresa de roba interior.

XUS BARCO, 54 anys

Va estudiar disseny de moda a l'escola Goymar de Barcelona. Actualment treballa com a dissenyadora coordinadora de moda.

ESTEL MALATS, 23 anys

Va fer batxillerat artístic a l'Eart de Vic, quan va acabar va fer disseny de moda a la LCI Barcelona. Actualment, treballa d'administrativa a l'Hospital General de Vic.

1. Com creus que es troba la indústria de la moda actualment?

MARTA-

Crec que és un motor important de la Indústria, ja que mou molts diners i molts sectors diferents per tal que es pugui dur a terme el que pugui semblar una simple peça de roba.

XUS-

Crec que es troba en crisi, com sempre i en un moment de replantejament del model productiu (aviat Xina només fabricarà per ella mateixa), de consum (consumir menys) i de distribució (venda online).

ESTEL-

Personalment, la indústria de la moda es troba en un moment de certa evolució cap al medi ambient, però encara queda un llarg procediment per arribar a produir sense residus i amb total sostenibilitat.

2. Quina és la teva visió actual del mercat de la moda?

MARTA-

La meua visió actual és que el consumidor ara està buscant més proximitat i qualitat en comptes de baix preu. Opino que es comença a valorar més la qualitat que la quantitat.

XUS-

El mercat de la moda està dominat pels gegants del *Fast Fashion*, Inditex, H&M, etc. I per les grans marques de moda. Ambdós fan la major part de la seva producció a fora. La gent ens hem acostumat a comprar barat i renovar cada temporada o a comprar marca per diferenciar-nos.

En poc més de vint anys ha desaparegut el sistema productiu de teixits a Catalunya. Tots els teixits venen ja de la Xina, Turquia o Pakistan i és complicat descobrir aquí tallers que et confeccionin. Petites empreses com la meua estan en vies d'extinció.

Malgrat tot, la distribució també està fent un canvi espectacular amb la venda online.

ESTEL-

El mercat de la moda actual està intentant fer canvis, però petits, ja que no s'està veient cap evolució per part de les grans empreses per millorar el medi ambient, però està clar que tota la responsabilitat cau en el consumidor i tampoc està fent res per canviar-ho tot i que es comença a reivindicar la moda "vintage" i a donar més importància en comprar roba de segona mà.

3. Per a tu, què és la moda sostenible i perquè creus que es va crear aquesta terminologia?

MARTA-

Per a mi la moda sostenible és una indústria que crea moda amb el mínim cost ambiental o bé zero costos ambientals.

El que es fa actualment és l'aprofitament de teixits d'estoc o el mateix reciclatge de peces ja creades per extreure'n primeres matèries per no crear més residus. Actualment, s'estan proporcionant aquest tipus de matèries per a les empreses, tot i que al ser matèries més cares, s'opta per usar-ne el percentatge just per poder acreditar que és sostenible.

Personalment, valoro que una peça sigui sostenible, però malauradament encara a hores d'ara la majoria de la població no ho troba important, de mica en mica espero que canviï la cosa.

XUS-

El *fast fashion* ens porta a consumir molt i ràpid i això no és respectuós amb el medi ambient ni amb els recursos que són limitats. La moda sostenible ens porta cap a un model de consum més equilibrat respectant el medi ambient en la fabricació, reciclant i reutilitzant teixits. Ens estem carregant el planeta i la indústria tèxtil hi ha col·laborat activament.

ESTEL-

La moda sostenible és la producció de roba de manera sana i ètica creada amb l'objectiu de millorar el medi ambient de la situació actual en la qual estem i eliminar l'explotació humana d'aquests de les grans produccions.

4. Com a consumidors, penses que podem aprendre a relacionar-nos d'una manera diferent amb la roba que portem? Què ens falta per fer aquest pas?

MARTA-

Jo crec que la roba que portem ens marca de manera que mostra com som o com ens agradaria ser, penso que la moda s'utilitza per a diversos aspectes i per tant sí que crec que ens fa actuar diferent segons el que portem. Aquest fet és determinant que podem aprendre a relacionar-nos d'una manera o una altra, ja que el que sí que s'observa és el comportament segons els referents que hi ha segons l'estil, el tipus de vestir, el mood, la ideologia urbana, etc. No crec que faci falta cap pas perquè al final són coses que un adopta si vol o si no es vol assemblar a la ideologia que creu o vol imitar en cada cas, etc. És a dir que el pas ja el fem sense adonar-nos-en.

XUS-

És complicat... Hauríem de tornar a un model anterior a aquest "boom". Menys roba, fabricació local, recuperar el teixit productiu, etc. Però tot això té un preu. Estem disposats a pagar-ho?

ESTEL-

Això crec que hauria de dependre de cada consumidor, la seva responsabilitat i els seus coneixements sobre el que està passant en el seu entorn.

5. Si això passés a nivell suficientment massiu, creus que seria possible modificar el sistema de valors predominants en la indústria de la moda de les grans marques a partir del canvi en els nostres hàbits?

MARTA-

Costaria, ja que els valors predominants fa anys que els tenim integrats i són coses que costa de canviar, però sí que ajudaria al fet que fos una manera més ràpida i accessible per a totes les edats massivament.

XUS-

Creo que serà una revolució lenta que va de la mà de la consciència ecològica i respecte al medi ambient que va adquirint la societat.

Això no obstant, els interessos econòmics són dissortadament els que mouen el món i aquesta societat hiperconsumista genera molts diners.

ESTEL-

Això depèn del consumidor i la seva consciència envers el medi ambient i l'explotació cada cop que compra una peça de roba.

6. Com creus que serà el futur de la moda i com t'agradaria que fos?

MARTA-

Crec que serà molt més personal i personalitzat, que podrem escollir més parts del disseny final com a consumidors. Considero que la producció serà altra vegada més local i no tan exterioritzada. Vull pensar que serà així perquè és una cosa que m'agrada molt conceptualment i encaixa més en el context que ens trobem actualment. El que em preocupa, però, és que sigui una de les indústries més contaminants, per això espero que hi hagi aquest "canvi de xip" per part de tothom.

XUS-

M'agradaria que es tornessin a fabricar teixits aquí a Catalunya de manera responsable i respectuosa amb el medi ambient i que la indústria de la confecció es revalorés. Que es pagués un preu just per la feina ben feta i que es donés suport als emprenedors.

ESTEL-

Crec que en un futur, la moda seguirà sent com ha sigut fins ara malauradament però en petits casos, ja que en algunes cultures, països o en marques de roba de fast fashion, no s'haurà fet el gran canvi d'aquesta evolució sostenible per a la millora del medi ambient.

Ara bé, moltes de les empreses que ara son fast fashion i estan intentant produir de manera ecològica actualment, encara que sigui d'aquí a un llarg temps, aconseguiran obtenir una producció més racional i sostenible.

A més a més, implicant-nos els consumidors de manera activa i conscient.

Si comparem les respostes, veiem que són diferents, però totes elles tenen un factor en comú: la consideració del medi ambient. Segons les diverses opinions, la indústria de la moda és uns dels motors més importants de l'economia arreu del món, es troba en crisi pel model productiu, ja que la major part de la indústria de la moda està dominada per la moda *fast fashion* però, alhora, es troba en un punt de consciència per part dels consumidors. Però no serà fàcil, ja que com a societat hauríem de deixar d'utilitzar o comprar menys roba, potenciar la fabricació local i sobretot adoptar una consciència ecològica i respectuosa cap al medi ambient.

Com a dissenyadores de moda, està clar que hi ha la voluntat que la indústria de la moda perduri durant milers d'anys, però la contaminació juga un paper important.

Està clar que tant la Marta, com la Xus i l'Estel veuen la sostenibilitat com el camí a seguir per a un futur constant de la moda.

PART PRÀCTICA

03

3.1 CREACIÓ D'UNA COL·LECCIÓ DE MODA SOSTENIBLE

CONCEPTE

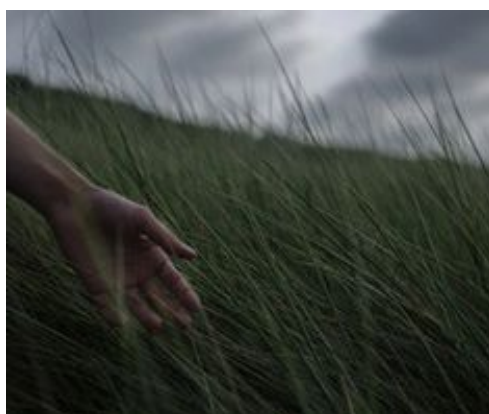
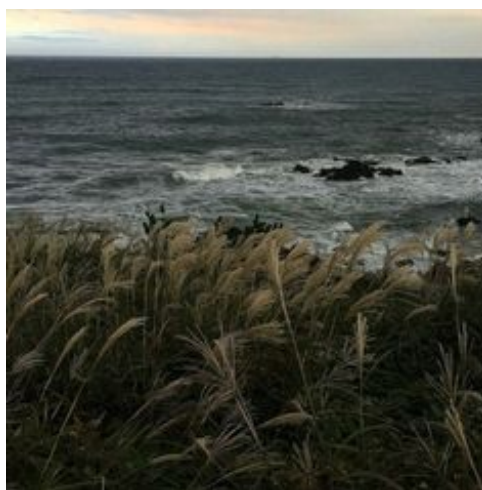
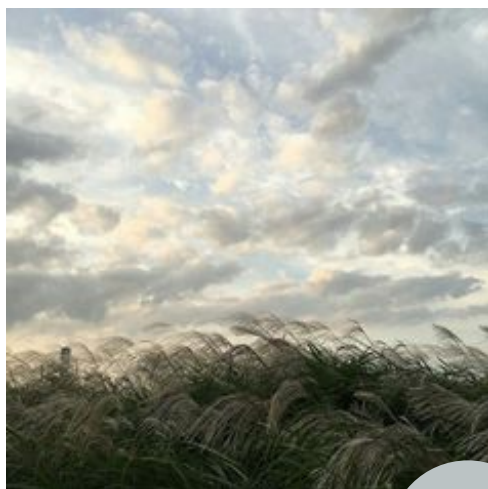
La col·lecció de moda sostenible titulada *Impur* ha sorgit de la idea contra l'esgotament dels recursos naturals i les greus conseqüències del canvi climàtic que afecten tot ésser viu. Però per què el títol “Impur”?

Doncs perquè la col·lecció està enfocada en l'aire, l'element essencial per al desenvolupament de la vida a la Terra, sense el qual no podrien existir les plantes, els animals, ni els éssers humans. Però les emissions de gasos nocius dels automòbils, compostos químics de les fàbriques, combustibles fòssils, etc. envaeixen cada vegada més la naturalesa, de manera que l'aire pur que, en inhalar-lo, et regenera per dins, amb els anys, es tornarà impur.

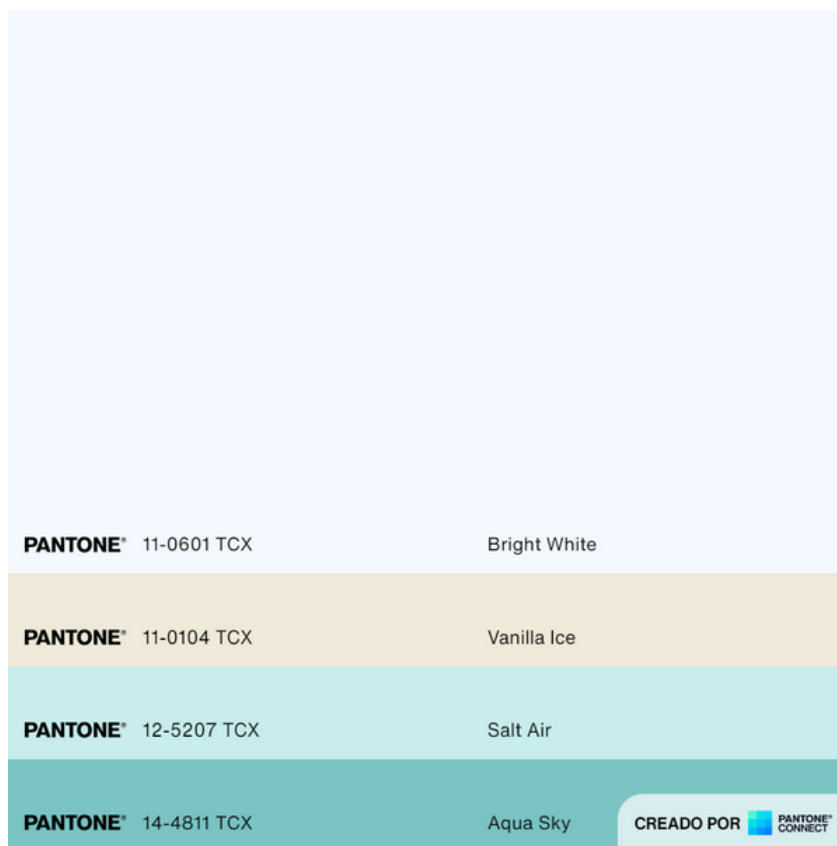
Impur és una col·lecció que està inspirada en el moviment de l'aire, és a dir el vent, que, com fa moure el blat en els camps, empeny amb força la roba contra el teu cos originant plecs, doblecs, frunzits. Es tracta de recuperar aquesta relació dels humans amb la naturalesa, que està una mica oblidada i que no es pot convertir de cap manera en una cosa artificial i antinatural.

Com és possible que l'home s'hagi convertit en un animal que intenta tallar incomprensiblement els seus vincles amb la natura, sense adonar-se que és ella mateixa la que el defineix?

MOODBOARD

PALETA

REFERENTS

Alguns dels referents en els quals em vaig inspirar per a l'elaboració de la meva col·lecció de moda sostenible són dissenyadors/es que al llarg de la seva trajectòria professional han incorporat una col·lecció a partir del mètode d'*Upcycling*: utilitzen materials reciclables per crear peces amb un valor major que les originals.

VIKTOR&ROLF x ZALANDO, una col·lecció de primavera/estiu del 2018 inspirada en les col·leccions d'alta costura de Viktor & Rolf. Cada peça indueix decoracions fetes amb material prèviament rebutjat per Zalando, i que d'alguna manera haguessin acabat en les escombraries. La col·lecció es diu RE:CYCLE.

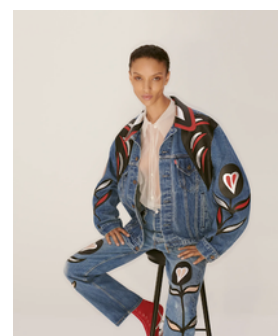
NORMA, una col·lecció del 2019 de moda reciclada i sense residus. El procés creatiu és el treball amb peces de texà ja existents i que es trobaven guardades en el seu armari i dotarles per a una segona vida en que les peces tinguin un valor superior a l'actual; zero residus en el disseny i en la confecció.

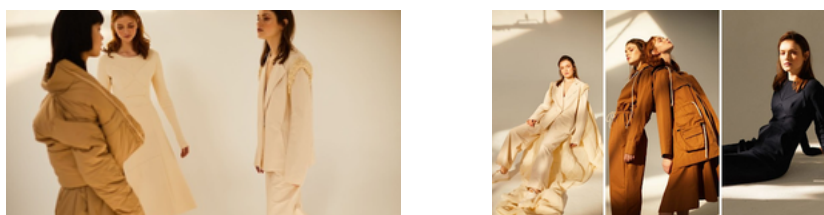
JEAN PAUL-GAULTIER, dissenyador de moda que en la seva última col·lecció de primavera/estiu del 2020, presenta peces d'alta costura *Upcycling* des d'antigues col·leccions experimentant, barrejant, entrellaçant, etc. Tot un treball d'artesanania i costura.

MIU MIU x LEVI'S, la col·lecció del 2021 sostenible consisteix en peces vaqueres dels anys 80 i 90 reconstruïdes i transformades amb adorns de Miu Miu.

Per altra banda, referents com la SONIA CARRASCO, treballa amb materials certificats 100% orgànics o reciclats. El *packaging* que utilitza és també ecològic i certificat, fins hi tot les etiquetes.

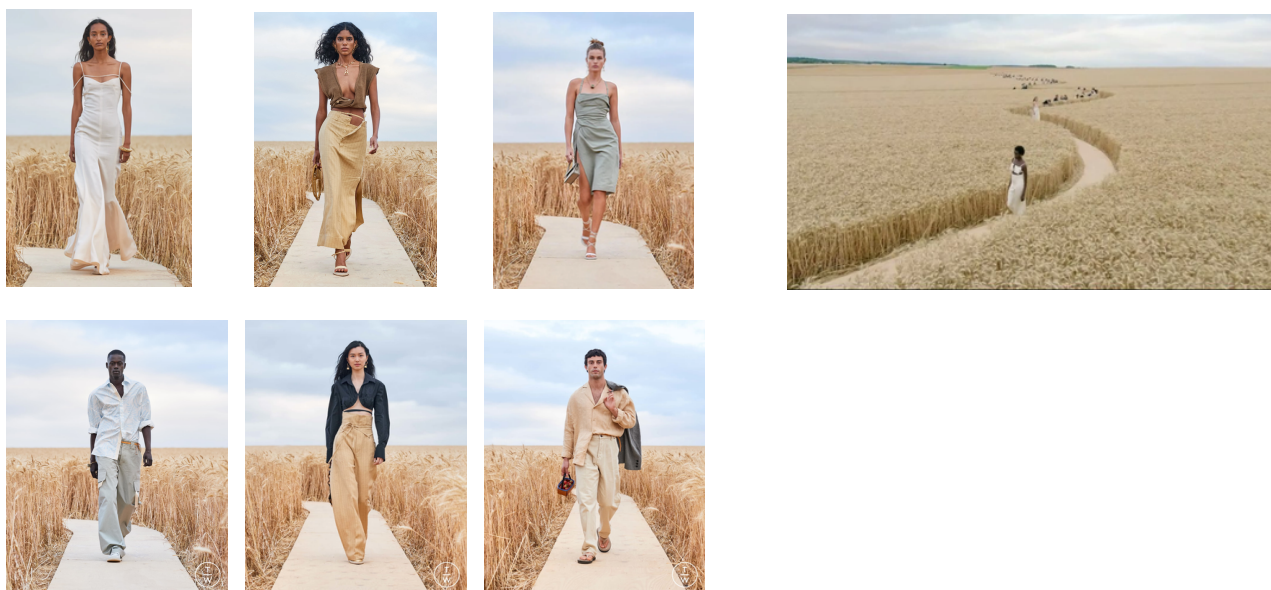

Una altra referent és la JÚLIA G ESCRIBÀ, una dissenyadora de moda que incorpora una tecnologia termoreguladora aplicada als teixits per combatre el canvi climàtic desenvolupat per a la NASA. Aquesta tecnologia aplicada a la moda urbana proporciona als usuaris una experiència de confort tèrmic i permet utilitzar menys capes de roba. La proposta de disseny correspon a un estil atemporal, sense gènere, diversa per a tota classe de cossos i completament centrada en la sostenibilitat en el cicle de producció i distribució. Júlia G Escrivà és una marca fresca, jove, innovadora i sostenible.

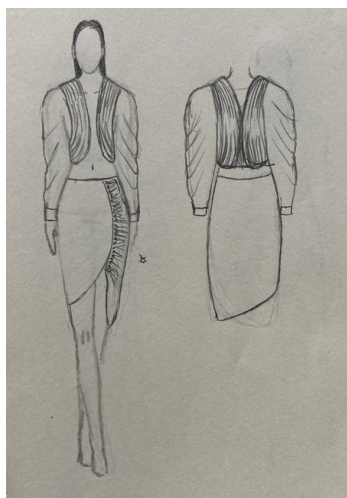
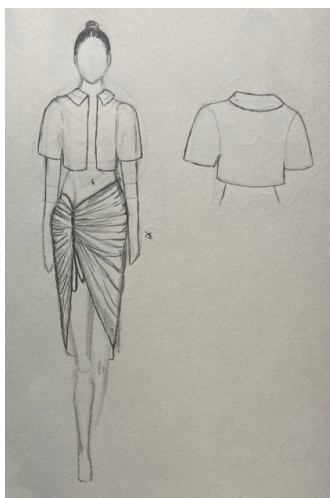
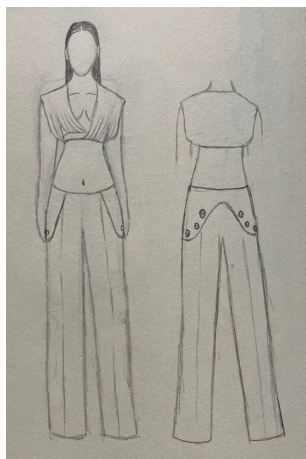
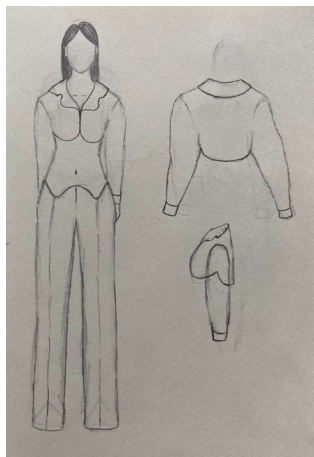
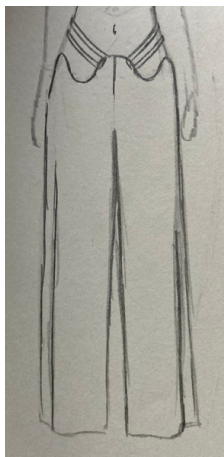
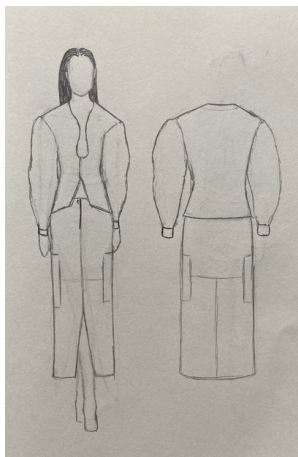
Col·lecció *Utopia* en la 080 Barcelona Fashion Octubre 2021

Un altre referent és en JACQUEMUS amb la col·lecció primavera/estiu 2021 titulada *L'Amour*, presenta la seva col·lecció en uns camps infinits de blat a punt de ser collits. Amb un estil minimalista i subtil; colors que harmonitzaven amb la calidesa dels camps com el blanc, els tons terra, el groc, la paleta de crus i beix i el negre, vestits i bruses amb nusos, asimetries, profunds escots, tops amb *cut-outs* tant sexis com delicats, etc. I sobretot amb material sostenible com és el lli.

DESENVOLUPAMENT DE LES IDEES: ESBOSSOS

En els primers esbossos es pot observar el camí que vaig recórrer per a la creació de la col·lecció.
Vaig començar dibuixant el que m'anava passant pel cap, línies rectes, d'altres més orgàniques, etc.

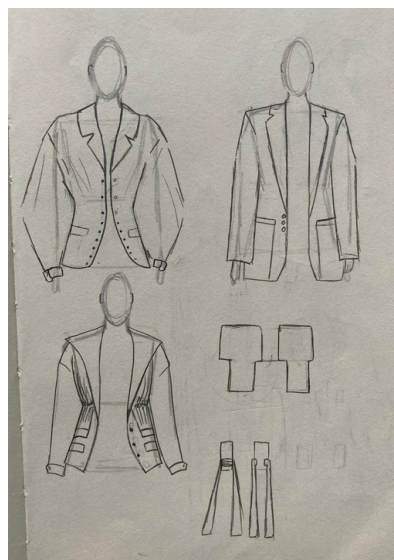
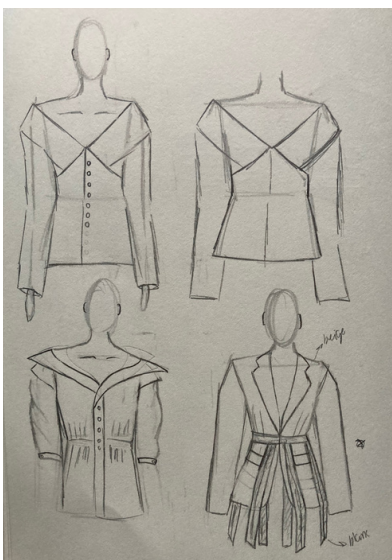
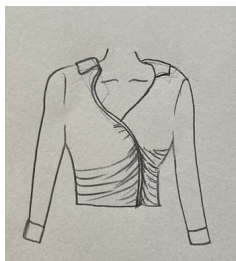
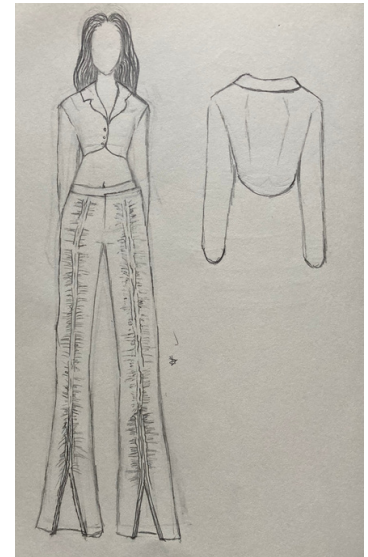
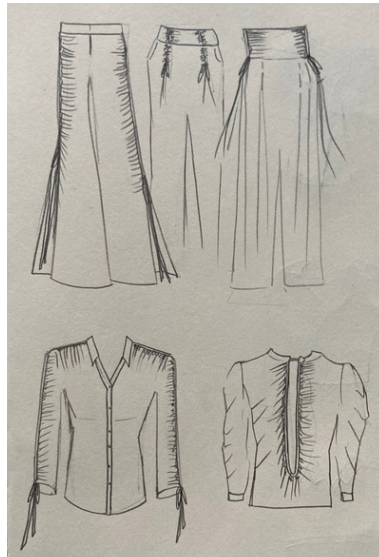
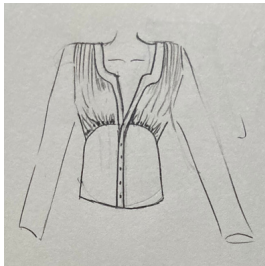
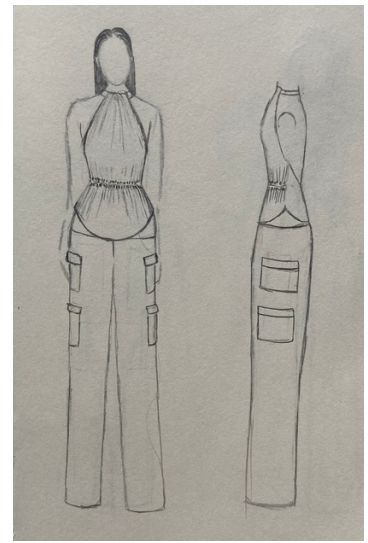
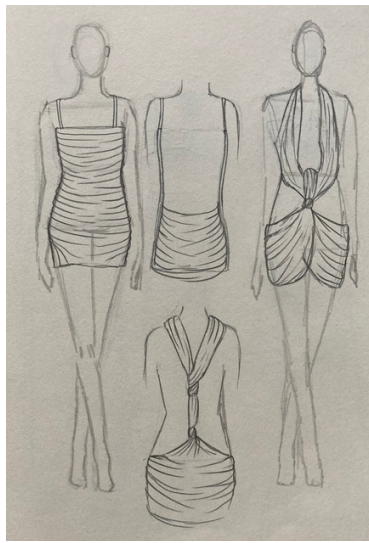
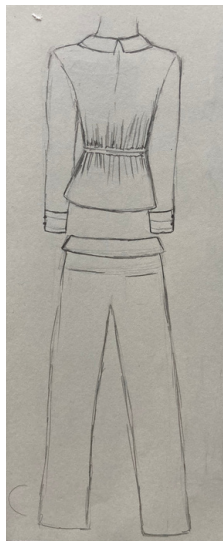

Data esbossos: 24/7/21 - 15/8/21

A partir de les formes que se'm van ocórrer vaig dibuixar més esbossos i altres opcions; tant per camisa, com per pantaló, vestit, americana, etc.

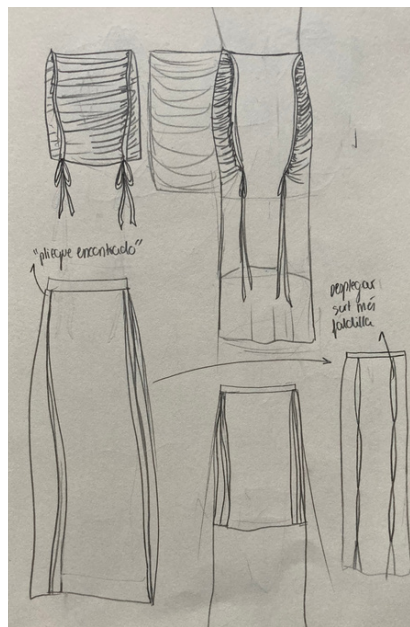
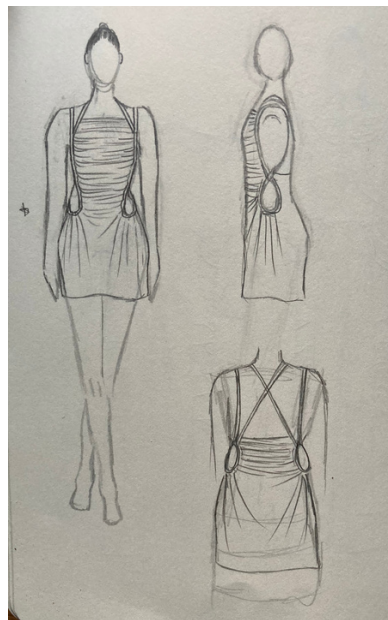
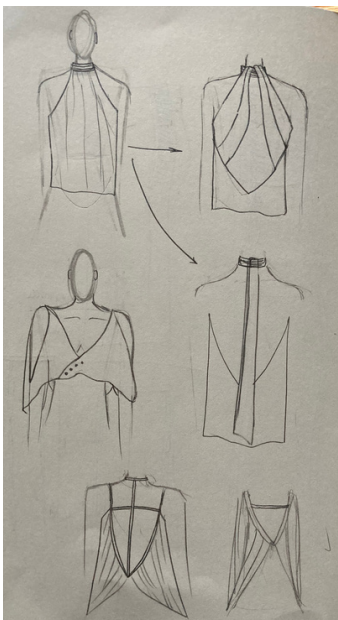
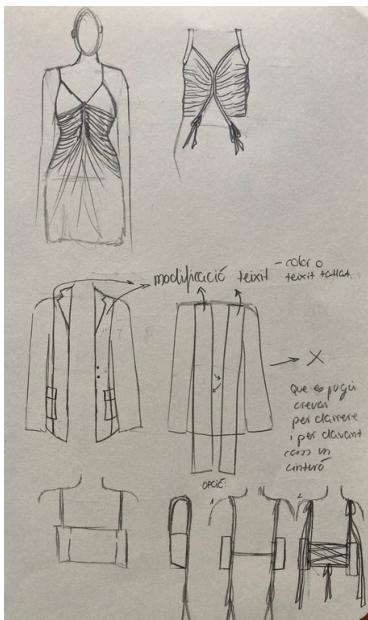
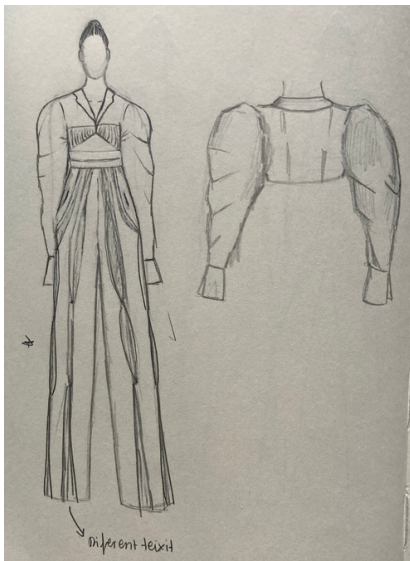
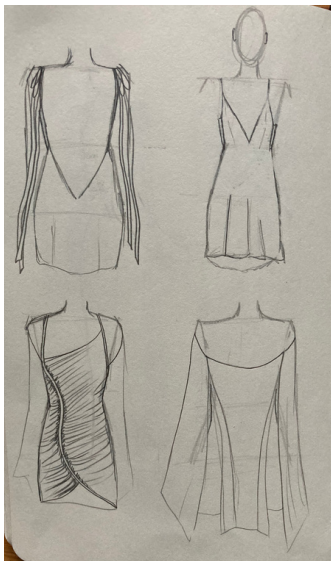

Data esbossos: 29/8/21 - 14/9/21

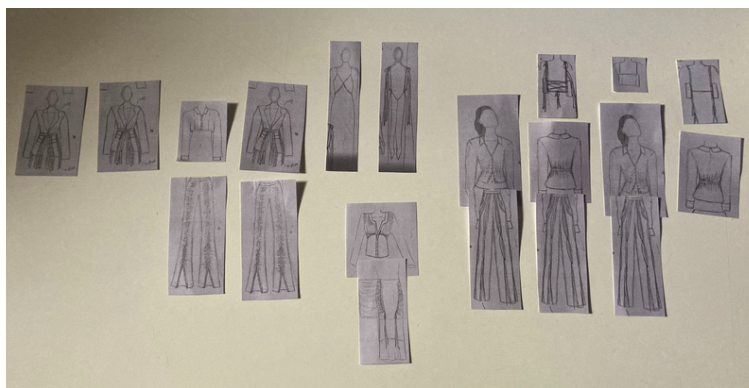

Per representar el concepte de la col·lecció, vaig encaminar els esbossos cap al moviment, els frunzits i els plecs.

Data esbossos: 15/9/21 - 28/9/21

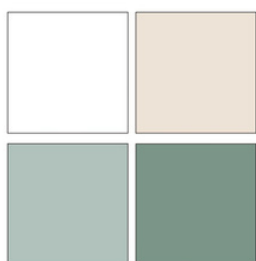

Després dels esbossos, vaig escollir una faldilla, tres camises, dos pantalons i una americana per fer els quatre *looks*. Un cop fet això, vaig anar combinant aquestes peces per arribar als *looks* definitius.

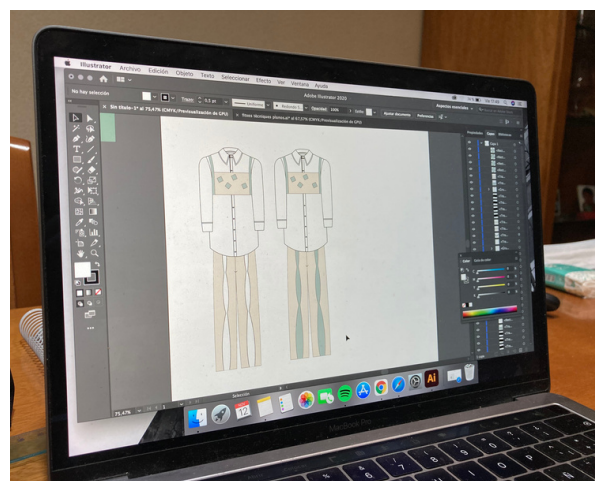
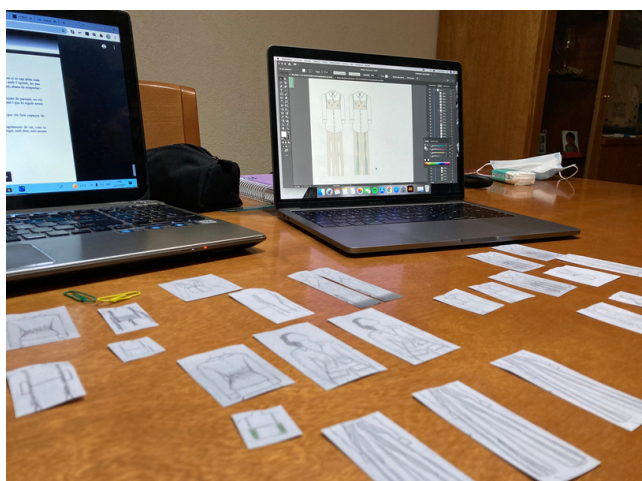
30/9/21

Vaig aparellar una faldilla amb una camisa, camisa amb pantaló i un top a sobre de la camisa, un vestit, i una americana amb camisa a sota i pantaló, segons els colors de cada peça de roba. Guiant-me a partir d'aquesta paleta de colors prèvia a la que seria la definitiva.

30/9/21

A més a més, vaig provar tots els looks a l'ordinador per veure tan visualment com digitalment si quedarien bé unes peces amb les altres.

30/9/21

INVESTIGACIÓ DE MATERIALS

La meva primera idea era agafar roba que ja no ens posem i que la tenim al fons de l'armari durant anys, per donar-li una nova vida, un nou ús. Així doncs, era crear un nou teixit a partir d'aquestes peces: fer retalls de la roba i unir-los amb la màquina de cosir, amb l'ajuda d'un suport que al treure fos fàcil. Vaig buscar entreteles i un dels suports que vaig trobar molt interessant va ser un plàstic que es dissol en l'aigua, el *Water soluble stabilizer* o estabilitzador soluble en aigua.

Com que la idea és fer una col·lecció de moda sostenible i que després es pugui reutilitzar, vaig pensar que el millor seria buscar peces d'un mateix material orgànic, i buscant per casa vaig trobar un teixit de cotó 100% que abans fèiem servir com a estovalles.

Vaig pensar que fer tota una col·lecció a partir d'aquest teixit seria una mica inviable, així que vaig recórrer a la recerca de teixits ecològics 100%, però aquesta tècnica de retalls tampoc quedava descartada.

El teixit que se'm va ocórrer per fer la col·lecció i que representava totalment el concepte era el lli, que, a part que és un teixit que el podem relacionar amb la temporada de primavera-estiu, és fresc i versàtil. Un teixit en el qual es poden fer moltes modificacions i en el qual s'hi pot crear moviment, i el més important: que és biodegradable. Així que vaig buscar en botigues per si en tenien lli.

Lli

Cotó

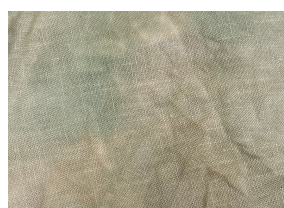
Per sort, vaig trobar lli blanc, beix, i la tonalitat de verd de la paleta de colors. Però abans d'això, com que no trobava el teixit verd que jo volia o que s'hi semblés, vaig fer proves per tenyir el lli blanc i aconseguir el verd de la col·lecció; vaig fer varies proves amb aliments com la menta, l'herba, el te verd o l'espírulina (un suplement alimentari produït principalment per dues espècies de Cyanobacteria: *Arthrospira platensis* i *Arthrospira maxima*). A més a més d'aquests ingredients, vaig provar amb la cúrcuma i el cafè en teixit de cotó, per fer una prova de com podria quedar el tint (per molt que no fos de les tonalitats de la paleta).

2/10/21

Espirulina

Te verd

Cúrcuma

Com que els ingredients naturals per tenyir no acabaven de ser del color que m'esperava i era difícil que el tint quedés proporcionat en tot el teixit, (ja que quedaven taques concentrades, parts més pujades que d'altres, etc.) vaig optar per confeccionar amb la tela de la tonalitat de verd que s'adequava a la meua paleta de colors.

Per les fornitures, perquè tot el look a confeccionar fos biodegradable, a part que el fil de cosir és de cotó 100%, per a la camisa vaig agafar botons de nacre d'1 cm Ø; per al top que va a sobre de la camisa, un botó de nacre de 8 mm Ø per la tira de l'esquena, i, pel tancament del pantaló, la meua intenció era fer servir cremallera, però com que és difícil que tots els elements que la componen siguin orgànics, vaig canviar el tancament per botons de nacre de 2.3 cm Ø.

Fil de cosir de
cotó 100%

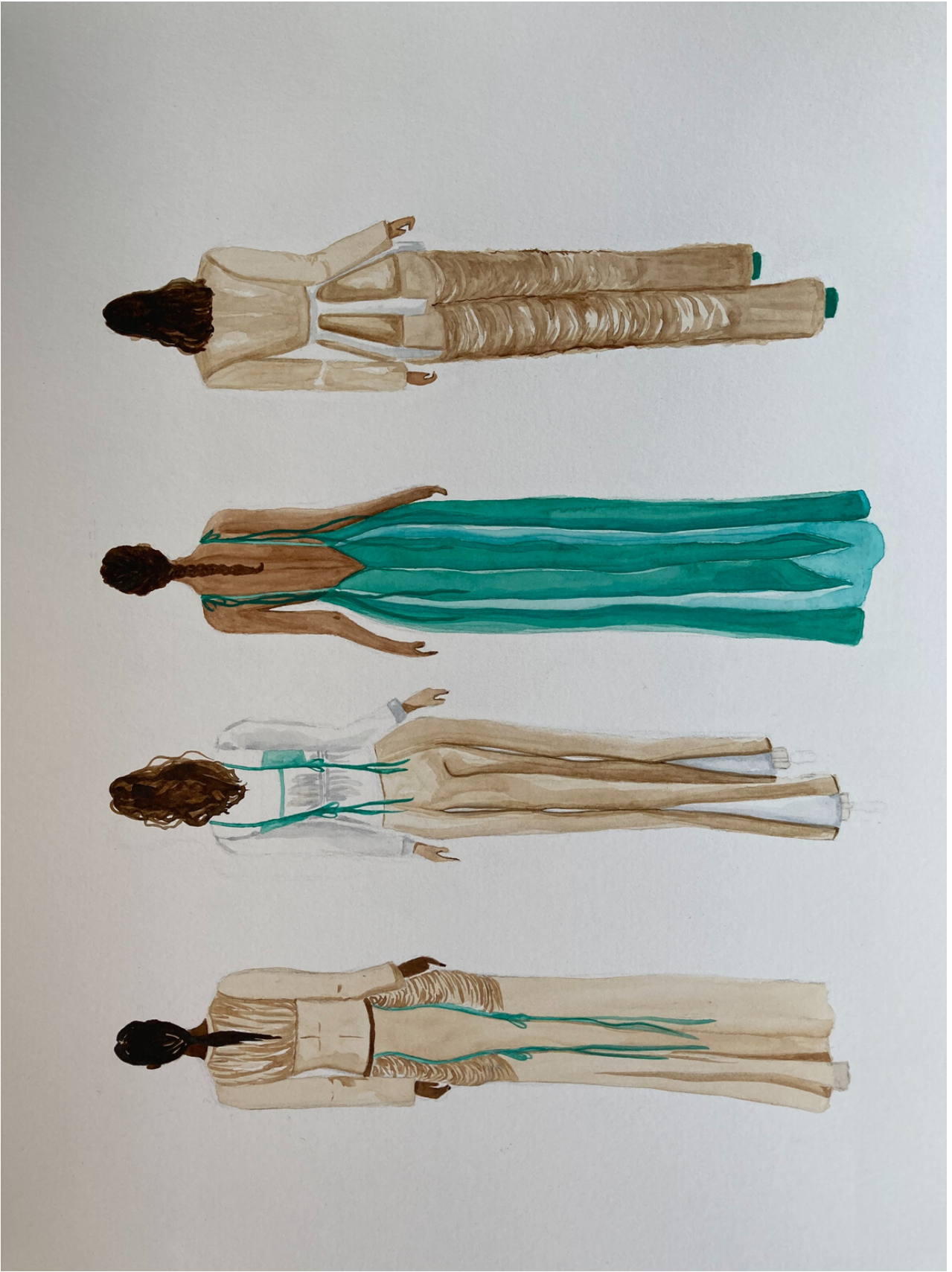

Botó de nacre
camisa

Botó de nacre
pantaló

3.2 PLA DE LES PECES CONFECCIONADES

FITXA TÈCNICA

Peça: camisa

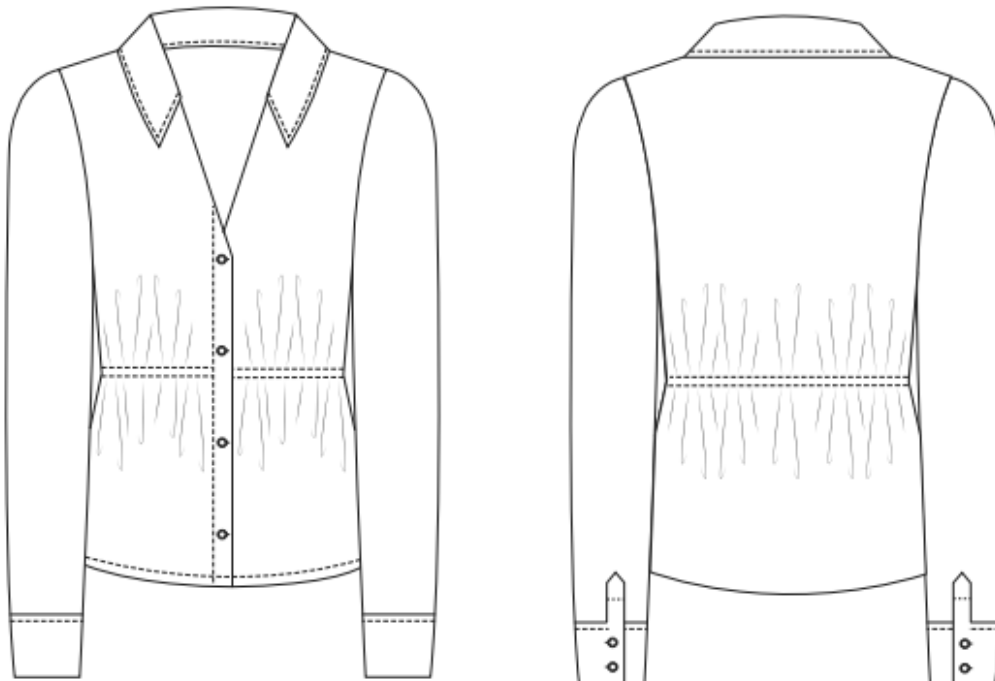
Temporada: primavera/estiu 2022

Referència: ca1

Mides: XS - S - M - L - XL

Descripció: camisa de màniga llarga de punys i escot de pic. Coll de camisa i tapeta amb botons. Peça frunzida per la part de la cintura.

Fornitures: quatre botons de nacre d'1 cm $\varnothing$ (aproximadament) al cos, i dos botons a cada puny.

PATRONATGE

El patronatge és clau per poder desenvolupar una col·lecció o *look* amb èxit i, per tant, hem de ser capaços de traduir els dissenys en un patró per poder arribar a confeccionar les peces.

Per tant, amb l'ajuda d'una dissenyadora de moda, l'Estel Malats, a partir del seu llibre de patronatge de quan ella anava a la Universitat, hem pogut crear el patró de cada peça:

Davanter

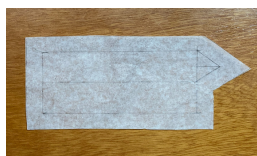
Posterior

Màniga

Coll

Tapeta

Puny

29/10/21

- Realitzem la base del cos i obrim l'escot en forma de pic per la part de davant.
- Dibuixem les mànigues i els punys de 6cm.
- Dibuixem el coll camiser a part, medint l'escot.
- Escurcem la camisa del baix.
- Obrim la camisa per davant i per darrere fent 3 talls per tenir més teixit i poder frunzir.
- Fem tapeta per la part del centre de davant.

CONFECCIÓ

5/11/21 - 18/11/21

Cosim les espatlles ajuntant el davant i el darrere.

Cosim les tapetes, el coll, els punys a les mànigues, i les muntem al cos. Després tanquem la camisa cosint màniga i cos.

Cosim el baix, els botons i els traus.

Finalment, realitzem el frunzit que va a la cintura: cosim per la meitat de la camisa, deixant el fil pels costats, tibem el fil perquè quedi frunzit, i amb la planxa marquem més els plecs.

FITXA TÈCNICA

Peça: pantaló

Temporada: primavera/estiu 2022

Referència: pan1

Mides: XS - S - M - L - XL

Descripció: pantaló llarg que arriba fins als turmells i de camal recte. Plecs trobats en tres punts dels camals de davant i de darrere. Cintura amb bragueta i tancat amb quatre botons.

Fornitures: quatre botons de nacre de 2.3 cm ϕ .

PATRONATGE

26/11/21

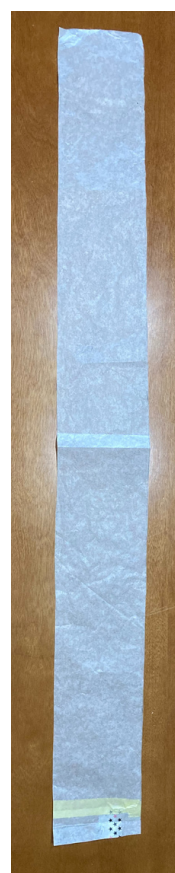
Davanter esquerre

Davanter dret

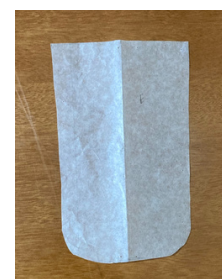
Posterior

Cintura

Rectangle pel modificat de teixit

Doble bragueta

Parament

- Realitzem el patró base de pantalons.
- Dibuixem la cintura de 78 cm.
- Obrim el camal de davant i de darrere per la meitat, on aniran els plecs trobats.
- Dibuixem dos rectangles, de 10cm d'amplada i 88 cm de llargada, que aniran units a la meitat dels camals.
- Dibuixem la bragueta al camal esquerre, i al camal dret, el parament, que és on hi haurà els botons.
- Seguidament dibuixem una doble bragueta per tapar el botons.

CONFECCIÓ

29/11/21 - 11/12/21

Unim els rectangles als camals i cosim els camals de darrere i de davant.

Tanquem el plec a deu centímetres i unim els tirs i la costura interna del camal.

Cosim la doble bragueta al camal esquerre i el parament a la part dreta del pantaló.

Cosim la cintura, els botons (girats, ja que les tonalitats de marrons m'agradaven més com quedaven en el pantaló que no pas el botó original de color nacre) en el parament i els traus en la doble bragueta (camal esquerre).

Fem els plecs trobats amb puntades a mà i cosim el baix dels pantalons.

FITXA TÈCNICA

Peça: top

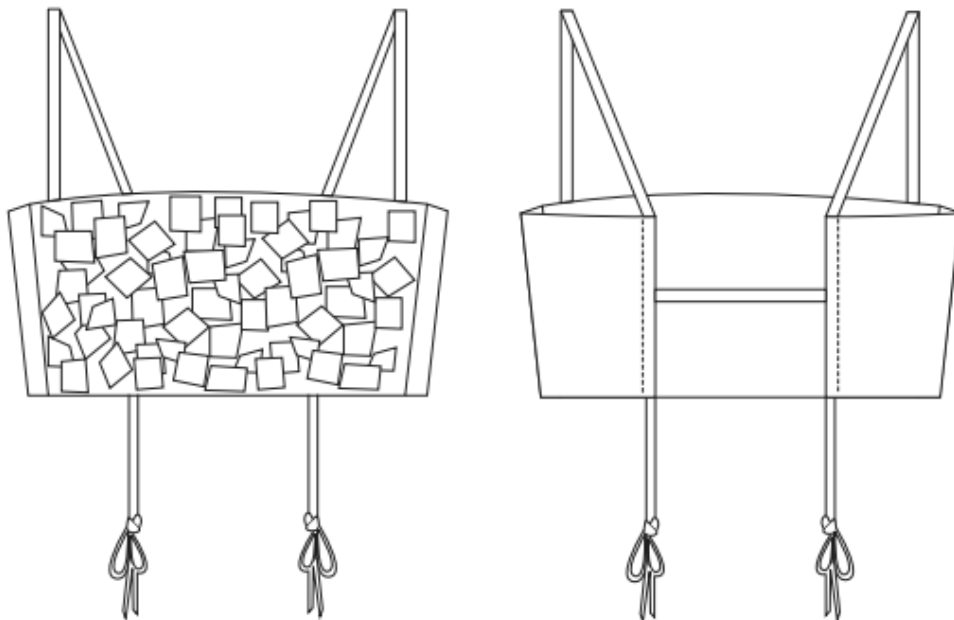
Temporada: primavera/estiu 2022

Referència: top1

Mides: XS - S - M - L - XL

Descripció: top rectangular amb pines i tirants que es deixen caure per la part de darrere. Cinta horitzontal que tanca amb un botó.

Fornitures: un botó de nacre de 8mm Ø per al tancament.

PATRONATGE

- Rectangle de 42 cm (el contorn de pit) i 22 cm d'amplada.
- Situem el rectangle al centre del pit i dibuixem dues pines inferiors per donar-hi forma.
- Dibuixem la peça principal que arriba als laterals més dues peces laterals de 17.5 cm.
- Les dues tires principals de 80 cm que aniran de la part de davant i baixen per l'esquena, dues tires que aniran del baix per fer el llaç amb les tires principals i una la tira de 22 cm que unirà el top per la part de l'esquena. (No cal fer patró perquè es confeccionen directament a la tela).

CONFECCIÓ

30/11/21

Cosim les dues pines i els laterals amb tapeta inclosa, on hi passaran les cintes.

Realitzem la manipulació de teixit amb els trossos de tela sobrants de les dues peces anteriors i del top, més la tela de cotó 100% orgànic; tallem els trossos de teixit en peces més petites, ho col·loquem sobre la peça principal (amb l'estabilitzador soluble en aigua com a suport) per saber la mida exacta que necessitarem per a fer el modificat.

Un cop sabem la mida del modificat, col·loquem un altre estabilitzador a sobre perquè, en cosir-ho a màquina, sigui més fàcil d'unir les petites peces.

Quan ja ho tenim cosit, incorporem el modificat en un recipient d'aigua per desfer l'estabilitzador. Després el deixem assecar.

Tan bon punt està sec, cosim el modificat a la base del top.

Cosim les cintes a la part de davant i les passem per les tapetes de l'esquena.

Finalment, cosim el botó a un dels laterals i la cinta horitzontal a l'altre amb una petita anella de fil al final per unir la cinta amb el botó i el top.

IMPUR
IMPUR

PRIMAVERA/ESTIU 2022

I M P U R

CONCLUSIONS

La moda sostenible és com una via per pal·liar els danys provocats al planeta.

Per una part, els consumidors són més conscients del problema i estan predisposats a consumir la roba que compleix els criteris de la sostenibilitat, però, alhora, es mostren satisfets en poder renovar constantment els seus armaris a preus baixos.

A mesura que el consumidor prengui consciència dels seus hàbits de consum, de l'ús que mereixen les seves pertinences i de l'elecció de les peces de roba; la indústria atorgarà més rellevància a la moda sostenible, i començarà a disposar de peces respectuoses amb el medi ambient i a posar en marxa mesures que estiguin d'acord amb aquest moviment, en lloc de prioritzar la compra i fomentar la mala utilització dels recursos naturals que, al cap i a la fi, comporten la contaminació i precarització salarial de les empreses tèxtils, entre d'altres problemes. Tot i això, ja trobem marques que estan cada cop més conscienciades.

Crear moda sostenible és bastant complicat i no sempre s'aconsegueix un procés que sigui 100% sostenible. Per exemple: un teixit per molt que s'hagi cultivat en un camp sense productes químics si després ha d'arribar al taller de confecció en un mitjà de transport, ja genera contaminació.

Durant el procés creatiu no m'ha estat fàcil aconseguir material ja sigui pel teixit o per les furnitures, que en comparació a furnitures no biodegradables hi ha poca existència i a més a preus molt més elevats. Per tant, marques de roba que creen a partir de teixits biodegradables els hi comporta haver d'incrementar el preu respecte a marques de *Fast Fashion*. És per això que joves ja conscienciats sobre la contaminació de la indústria de la moda i que volem adquirir roba sostenible, econòmicament ens veiem limitats, i potser marques de *Fast Fashion* són a vegades la primera opció.

A poc a poc, es van veient canvis, i és probable que, en uns quants anys, la moda es desenvolupi en models basats en la sostenibilitat, però com a persones hem de saber trobar un equilibri sense abusar. Serà una revolució lenta que va de la mà de la consciència ecològica i respecte al medi ambient que anem adquirint; ja que som fruit de la natura, però no hem après a respectar-la i estimar-la com es mereix.

La moda sostenible ha de ser el futur de la indústria de la moda perquè sinó aquesta indústria es carregarà el planeta, però primer ha de passar per la idea de transformar la manera com es consumeix i d'anar modificant, així, el concepte sobre la moda. És el primer pas per canviar.

<https://www.cordobabn.com/articulo/editoriales/industria-moda-sostenible-slow-fashion/20200710120507052540.html>
<https://www.modaes.es/back-stage/objetivo-2020-la-decada-en-que-la-moda-asumio-que-debia-ser-sostenible.html>
<https://www.elagoradiario.com/desarrollo-sostenible/modelos-sostenibles-emprendimiento/sostenibilidad-esta-de-moda/>
<https://sostenibleosustentable.com/ca/moda-sostenible/#greenwashing-a-la-moda>
<https://portalpaula.org/ca/moda-sostenible/>
<https://www.talentiam.com/es/blog/sostenibilidad-low-cost-conceptos-compatibles/>
<https://esmodasostenible.org/>
<http://www.saladeprensainexmoda.com/guia-para-un-sistema-de-moda-sostenible/>
<https://www.slowfashionnext.com/metodologia-exclusiva-moda-vision-viva/>
<https://www.asos.com/es/descubre/circular-design/>
<https://welovesecondhand.com/2019/01/12/tips-by-humana-tipos-de-moda-sostenible/>
<https://nimeriabrand.com/moda-sostenible/>
<https://modaimpactopositivo.com/2020/08/28/ropa-ecologica-como-se-fabrica/>
<https://www.esturirafi.com/2017/03/12-tejidos-sostenibles-y-certificaciones-textiles.html>
<https://www.vogue.es/moda/articulos/tejidos-sostenibles-futuro-petalos-rosa-algas>
<https://www.nastasianash.com/guia-de-fibras-telas-sostenibles/>
<https://materialesecologicos.es/cuero-vegano-cuero-hongo/>
<https://www.stellamccartney.com/gb/en/stellas-world/the-worlds-first-mylo-garments-created-from-vegan-mushroom-leather.html>
<https://www.itfashion.com/moda/eco-eco/diccionario-de-tejidos-y-materiales-ecologicos/>
<https://www.talentiam.com/es/blog/cinco-colecciones-de-moda-sostenible-de-las-aprender-este-2020/>
<https://cortefiel.com/es/es/eco-friendly-1>
<https://vanidad.es/amp/moda/627710757/nuevas-colecciones-SOSTENIBLES-que-tienes-que-conocer.html>
<https://planetamoda.org/norma-la-coleccion-de-moda-reciclada-y-sin-resduos/>
<http://adoptaunaprenda.com/pages/proyecto>
<https://es.fashionnetwork.com/news/Victor-rolf-crea-una-coleccion-de-material-reciclado-para-zalando.943080.html>
<https://www.malatintamagazine.com/coleccion-sostenible-viktor-rolf-zalando/>
<https://latexmagazine.com/moda-sostenible-re-cycle-la-coleccion-capsula-viktor-rolf/>
<https://www.talentiam.com/es/blog/estas-colecciones-apuestan-por-el-upcycling-para-sumarse-a-la-sostenibilidad/>
<https://ecolover.life/2021/05/linea-upcycled-miu-miu-levis-denim-vintage-lujo-artesanal/>
<https://www.google.es/amp/s/www.vogue.es/moda/articulos/upcycling-reciclaje-industria-de-la-moda/amp>

<https://www.efe.com/efe/espana/efeestilo/el-adios-de-gaultier-con-una-coleccion-upcycling/50000912-4157244>
<https://eluxemagazine.com/fashion/jean-paul-gaultiers-upcycled-couture/>
<https://vein.es/el-upcycling-una-alternativa-real-a-la-moda-rapida/>
<https://www.elle.com/fashion/trend-reports/g37288157/the-future-of-fashion-fall-2021/>
<https://www.revistagg.com/moda/articulo/que-es-upcycling-moda-sostenible-louis-vuitton-virgil-abloh>
<https://www.talentiam.com/es/blog/8-marcas-espanolas-moda-sostenible/>
<https://www.elle.com/fashion/trend-reports/g37288157/the-future-of-fashion-fall-2021/>
<https://www.greenqueen.com.hk/nona-source-lvmh-debuts-online-resale-platform-to-upcycle-luxury-textile-deadstock/>
<https://luxus-plus.com/en/lvmh-goes-upcycling-by-unveiling-a-new-marketplace/>
<https://www.theguardian.com/fashion/2021/mar/03/can-fashion-be-sustainable-yes-says-gabriela-hearst-at-chloe>
<https://www.lofficiel.at/en/fashion/chloe-bets-on-upcycling-for-spring-summer-2022>
https://www.abc.es/estilo/moda/abci-upcycling-reinventara-moda-tras-pandemia-202102051813_noticia.html
<https://www.gramenet.cat/ajuntament/arees-municipals/medi-ambient/ecometropoli/apren-a-casa-amb-ecometropoli/els-tints-naturals/>
<http://www.biocracia.com/tintes.html>
<https://tintesnaturales.org/>
<https://puntosustentable.com/2020/04/04/tenir-telas-con-pigmentos-naturales/>
<https://www.portalvidasana.com/cuanto-tarda-la-ropa-en-degradarse.html>
<https://www.elnortedecastilla.es/va-de-moda/ropa-contamina-materiales-20191128135808-nt.html>
<https://www.wearitslow.com/2018/07/12/cuanto-tardan-las-prendas-descomponerse/>

AGRAÏMENTS

A la Júlia G Escribà pel seu assessorament i l'aportació d'idees.

A l'Estel Malats per l'ajuda tant en el procés creatiu com tècnic.

ANNEX

Book de fotos de la col·lecció *Impur*:

<https://drive.google.com/file/d/1Ganu1wVQM34dnpQz40869ul-8HwMEYNE/view?usp=sharing>

